

Uchwała Nr IX/68/2011
Rady Gminy Sadlinki
z dnia 29.11.2011 r.

w sprawie zatwierdzenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sadlinki na lata 2011-2013

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zmianami), art. 6 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 września 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zmianami) art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zmianami), art. 4¹ ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473) Rada Gminy Sadlinki postanawia:

§ 1

Uchwalić Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sadlinki na lata 2011-2013, którego treść stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały zleca się Wójtowi Gminy Sadlinki.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Sadlinki

Jan Piskor

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr IX/68/2011
Rady Gminy Sadlinki
z dnia 29.11.2011 r.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sadlinki na lata 2011-2013

I. Charakterystyka problemu i grupy odbiorców działań

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Rodzina, która nie radzi sobie w sytuacjach kryzysowych, a także nie realizuje swoich funkcji nosi miano rodziny dysfunkcyjnej. Jedną z krytycznych sytuacji, wymagającą natychmiastowej interwencji odpowiednich służb jest przemoc w rodzinie.

Nie ma kraju czy społeczności nie dotkniętej przemocą. Jest ona w domach, szkołach, w pracy i instytucjach oraz mediach. To uniwersalny problem, który zagraża życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że powoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprivację.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według krajowych danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

- 1) przemoc fizyczna – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie jej życia;
- 2) przemoc seksualna – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności;
- 3) przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu;
- 4) przemoc ekonomiczna – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy;
- 5) zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553 z późn. zm).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

„§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań.

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Preambuła ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie brzmi: „Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności”.

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie ustawa ta nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych, ponadto nakazuje opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy Gminy Sadlinki ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2011-2013. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

II. Analiza problemów na terenie Gminy Sadlinki

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 31.12.2010 roku Gmina Sadlinki liczyła 5.825 mieszkańców. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kwidzynie wynosiła 293, z czego jedynie 52 pobierało zasiłek dla bezrobotnych.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadlinkach wynika, że w 2010 roku 11,5% ludności gminy skorzystało z pomocy społecznej. W okresie tym założono 6 „Niebieskich Kart”.

Kwestionariusz ten ułatwia planowanie działań związanych z poprawą sytuacji osób krzywdzonych oraz motywowanie ofiar przemocy do żądania i ochrony swoich praw i szukania pomocy.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat przemocy, co powoduje jakby „przyzwolenie społeczne” dla nagannych działań sprawcy przemocy i obarczanie niejednokrotnie winą za przemoc w rodzinie ofiary przemocy.

III. Cele Programu

Celem programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Sadlinki,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie gminy Sadlinki,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielenie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

IV. Założenia Programu:

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. Program jest spójny z Programami:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie gminy Sadlinki w latach 2006-2015,
- 3) Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011.

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 roku Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2007 roku Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).

VI. Zasoby gminy Sadlinki w zakresie realizacji Programu:

- 1) Zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin.
- 2) Zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
 - Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Zespół Interdyscyplinarny,
 - Posterunek Policji,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Placówki oświatowo – wychowawcze,
 - Przychodnia Medycyny Rodzinnej,
 - Parafie,
 - Świetlice profilaktyczne gromadzące dzieci i młodzież, programy pracy środowiskowej dla dzieci i młodzieży.

VII. Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,
- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- silne więzi rodzinne,
- chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

VIII. Zagrożenia w realizacji zadań przeciwdziałających przemocy w rodzinie.

- 1) Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
- 2) Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.
- 3) Problemy alkoholowe członków rodzin.
- 4) Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.
- 5) Nieumiejętność rozwiązywania konfliktów w rodzinach.
- 6) Brak świadomości dotyczących możliwości rozwiązania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
- 7) Brak działalności specjalistów w zakresie mediacji rodzinnych.
- 8) Brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

IX. Realizacja celów Programu.

Cel 1

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Sadlinki

Działania:

- 1) Określenie w drodze uchwały trybu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Podmiot realizujący działanie:

- Rada Gminy Sadlinki

- 2) Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Podmiot realizujący działanie:

- Wójt Gminy Sadlinki

- 3) Współpracujący w ramach zespołu interdyscyplinarnego:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- przedstawiciele gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- inni w zależności od zasobów, do obowiązków których należą:
 - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
 - opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
 - rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
 - monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,
 - dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
 - podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
 - inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
 - udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych.

- 4) Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- propagowanie skutecznych sposobów powstrzymywania przemocy,
- obalanie mitów na temat przemocy,

- szkolenia na temat przemocy,
- prowadzenia kampanii zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie ograniczenia oglądania przemocy w telewizji, grach komputerowych,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- organizowanie konkursów, np. plastycznych, wśród dzieci i młodzieży w zakresie zapobiegania przemocy.

Podmioty realizujące działanie:

- placówki oświatowo-wychowawcze,
- ośrodek pomocy społecznej,
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
- gminny zespół interdyscyplinarny,
- inne, w zależności od zasobów gminy.

Cel II

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

- 1) Izolowanie sprawców od ofiar.
- 2) Udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno - edukacyjnych.
- 3) Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc w rodzinie.
- 4) Kierowanie wniosków do Sądów o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.

Cel III

Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Działania:

- 1) Utworzenie punktu informacyjnego:
 - udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,

- udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego,
- udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy,
- udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno-educacyjnych
- rozpowszechnianie telefonu zaufania „Niebieska Linia”, „Pomarańczowa Linia”.

Podmiot realizujący działanie:

- ośrodek pomocy społecznej.

2) Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

- podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”,
- przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Podmioty realizujące działanie:

- policja,
- ośrodek pomocy społecznej,
- gminny zespół interdyscyplinarny,
- gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia.

3) Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Podmioty realizujące działanie:

- ośrodek pomocy społecznej,
- policja,
- gminny zespół interdyscyplinarny,
- inne dostępne instytucje.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.